

A NAGYBÁNYAI NÉMET DEMOKRATA FÓRUM HELYESBÍTÉSE

A Bányavidéki Új Szó 2011. március 25-i számában „Komoly támogatásban részesült a 26-os óvoda magyar csoportja” című cikkkel kapcsolatban a nagybányai Német Demokrata Fórum közölni kívánja, hogy semmilyen adományozást nem eszközölt a 26. számú óvodának.

István király-szálló (korabeli képeslap)

Közelednek a Teleki Napok

Ötödik alkalommal lesznek Nagybányán Teleki Napok. A májusi rendezvénysorozatot 2007-ben szervezték meg elszőr, gróf Teleki Sándor halálának 115. évfordulóján. Azóta minden májusban három-négy napon keresztül tárlatok, történelmi kiállítások, konferenciák, koncertek és komolyzenei hangversenyek, ifjúsági programok várják a közönséget az egy esztendő híján tíz éve létező és m köd Teleki Magyar Házba; a rendezvények a magyar m vel és egyetemes értékei mellett a Bányavidéken is jelentős szerepet játszó Teleki-családnak is emléket állítanak. Idén egy igazi csemege, egy magyarországi gyjt ólomkatona kiállítása is helyet kapott a programban, s emléktáblát állítanak Szász Györgynek, az egy esztendeje elhunyt adakozó szellem mecénásnak, számtalan magyar ügy nemes lelk támogatójának. Hagyományosan a Teleki Emléklakettek és Teleki Ösztöndíjak ünnepélyes átadásának is a rendezvény biztosít alkalmat.

Részletes program a 3. oldalon

Köszönjük!

A BÁNYAVIDÉKI ÚJ SZÓ-t támogató PRO GENIUS EGYESÜLET EZÜTON IS KÖSZÖNI mindazoknak, akik tavaly adójuk 2%-át az egyesület számlájára utaltatták. Az újság fenntartására szánt minden lej a magyar közösség érdekeit szolgálja. Kérjük, aki teheti, idén is irányítsa adójának 2%-át a Bányavidéki Új Szó támogatására. Átutaláshoz szükséges adatok:

Asocia ia Pro Genius Baia Mare, cod fiscal: 14871063, OTP Bank Baia Mare, cod swift: OTPVROBU. Számlaszám:

RON: RO69OTP350000080625RO01

Támogassa adójának 2%-al a nagybányai LENDVAY MÁRTON Színjátszó Kört és Alapítványt! Érdeklődni a 0726304790-es telefonszámon (Krizsanovszki István) lehet. Köszönjük!

Tombola

A Pro Genius Egyesület tombolajegyeket bocsátott ki Agricola Lídia (1914-1994) egyik festményének kisorsolására. Az 1965-ben készült, 95x75 centiméteres olajfestmény felbecsült értéke 5000 lej. Tombolajegyek 10 lejes áron kaphatók a Bányavidéki Új Szó szerkesztőségében, a Teleki Magyar Házban, a máramaros megyei RMDSZ-székházban.

Az akciót már hónapokkal ezelőtt elindítottuk, eddig azonban az 500-ból csupán 243 jegy talált gazdára. A sorsolásra csak akkor kerülhet sor, ha valamennyi jegy elkelt. A befolyt összeget a Bányavidéki Új Szó felhalmozódott államódóssága törlesztésére fordítjuk.

Az 500 jegyből egy nyer. Aki megnyeri, viheti a szerkesztőség tulajdonában lévő festményt.

Leltárba veszik a köztéri emlékeket

Interjú Vida Noémi önkormányzati képviselivel, a Köztéri M emlékeket Felleltározó Bizottság tagjával

(BÚSz-interjú) Egy 2006-ban megjelent törvény kötelezi az önkormányzatokat a köztéri emlékek felleltározására. A nagybányai állapotokról, egyáltalán a törvény elírásainak életbeültetéséről kérdeztük Vida Noémit, RMDSZ-es önkormányzati képviselőt, a Köztéri M emlékeket Felleltározó Bizottság tagját.

Múltkor beszélgetésünkkor megígértem, hogy ahányszor alkalom adódik, az újság hasábjain beszámolok az önkormányzati bizottságokban kifejtett tevékenységemről. Mielőtt még a kérdésekre válaszolnék, engedtessek meg, hogy bejelentsek egy - szerintem - jó hírt. Arról van szó, hogy a CERAMICA (Kerámia)-program keretében az önkormányzat - a tanács beleegyezésével - tíz faházacskát rendel meg, amelyeket a kézművesek, vagy a hagyományos termékeket árusítókat rendelkeztetésére bocsátanak különböző rendezvények (Geszténye Ünnep, különböző ünnepi vásárok, stb.) alkalmából.

- Remek ötlet, ám én ezúttal a m emlékek-felleltározó bizottsággal kapcsolatban szeretnék érdeklődni, mi a helyzet Nagybányán?

Kissé megkésve, de Nagybányán is megalakult - még 2010. júniusában - a Köztéri M emlékeket Felleltározó Bizottság, amelynek tagjait a Kulturális Igazgatóság egy néhány szakembere, a Megyei Múzeum szakemberei, a Polgármesteri Hivatal szakapparátusából néhányan, az Északi Egyetem egyik tanára adják. A Tanács részéről Méhes Béla kollégám, valamint jómagam veszünk részt a munkában. A tulajdonképpeni munka - operatív okok miatt -

csak az idén kezdődött. Elszőr is meg kellett határozni, mely m emlékek jöhetnek számításba. A törvény szerint köztéri m emlékeknek számítanak azok az ingatlanok, képz m véseti alkotások, épületek, vagy más, nem használati, hanem díszítő jellegű emlékezet, amelyek közterületen, védett helyeken, az állam, vagy a területi közigazgatási egységek tulajdonában levő telteken találhatóak. A köztéri m emlékeket történelmi m emlékként is lehet osztályozni, figyelembe véve természetesen a jogi kereteket. A törvény kötelezettségeket, s t szankciókat is megállapít, például rongálás, vagy engedélyek elmulasztása esetén. A köztéri m emlékek tulajdonosainak, így a közigazgatósági hatóságoknak is, kötelességük (folytatás a 3. oldalon)

Lejegyezte: Simori Sándor

Mégiscsak lesz pénz a választás lebonyolítására?

Szerda reggel immár negyedjére ült össze Nagybánya Városi Tanácsa, hogy megszavazza a május nyolcadikái közötti polgármester-választás finanszírozásáról szóló határozatot.

Ezúttal úgy néz ki, sikerült egy olyan határozatot elfogadtatni, amit a Megyei Tanács már nem támadhat meg, mivel az illetékesek csak a törvényes határidő utolsó napján, vagyis a választások lebonyolítása után juttatnak el a Megyei Tanácshoz. Ezt nevezik politikai svédcsavarnak! Mindenesetre ezúttal a kormánypárti tanácsosok nem vonultak ki a terembe, mint a korábbi ülések során.

A rendkívüli tanácsulást összehívó megbízott polgármester, Ludescher István kemény kritikával illette a megyei kormánybiztosát, amiért az óvást nyújtott be a korábbi határo-

zat ellen. Azzal vádolta meg a prefektust, hogy visszatartott egy, a Pénzügyminisztérium által küldött dokumentumot, amely segítségével elejét vehették volna a korábbi bonyodalmaknak.

A rendkívüli ülésen a tanácsosok úgy döntöttek, hogy a Városszépítési Közszolgálatól vonják el a választás megszervezéséhez szükséges pénzt. Pontosabban fogalmazva: az i-dény munkásoknak elkülönített alapot irányítják át, mivel a hatályban levő rendelkezések amúgy is tiltják, hogy az önkormányzat idén szezonmunkásokat alkalmazzon.

Heten mértéknek meg a polgármesteri székért, öten párt-színekben, ketten pedig függetlenként. Adózó harcrá kell számítani, ami abból is kitűnik, hogy az egyik párt az utolsó pillanatban rukkolt el alig 24 esztendő s jelöltjével, akinek a vezetékneve megegyezik a legnagyobb esélyesnek tartott jelölt vezetéknevével. Nyilván nem véletlenül. (tamási)

Leltárba veszik a köztéri m emlékeket

(folytatás az els oldalról) biztosítani a kezelésükben levő emlékek védelmét.

- **Nagybányán milyen m emlékek jöhetnek szóba, természetesen, a teljesség igénye nélkül...**

- Mielőtt felsorolnám ezeket, meg kell jegyezni, hogy nagy segítségére volt a bizottságnak a kulturális bizottság szakembere, *Strébeli Róbert*. Segítségével mintegy hatvan köztéri m emléket azonosítottunk, amelyek rendkívül szerteágazóak. Az ismert köztéri szobrok mellett (lásd *Vida Géza* szobrai, vagy a ligeti szobrok), sok iskola előtt megtaláljuk a névadók mellszobrai is. Köztéri m emlékek minősülnek a különböző emléktáblák, amelyek lehetnek kültériek (a *Fekete Sas* szállón elhelyezett *Petfi*-emléktábla, a *Lendvay*-emléktábla, a *Telegdi Sándor* emléktábla a *Telegdi Magyar Ház*nál), vagy beltériek, mint a *Németh László*, vagy a *Tersánszky Józsi Jen* emléktáblák. Köztéri m emlékek a *Schönherr Gyula* síremléke a római katolikus temetőben, vagy a nevét viselő emléktábla is, amely sajnos eltűnt. A legújabb m emlék az 1864-ben felállított kereszt a Tárna utcában, amelyet a bányászok emlékére készítettek.

- **A régi f téren felállított szoborcsoportot már megcsontkították. Milyen érték az anyagi kár?**

- Ez a legújabb m emlék, amely még nincs befejezve és leltárba véve, így nincs leltári értéke sem és megzérés sem volt átadva senkinek. Köztudott, hogy a város pecsétjét ábrázoló szoborcsoportból valakik ellopták a gyereket, viszont ha rendőrök meg is találja a tetteseket, nem tudják az okozott kárnak megfelelően büntetni őket, nem lehet m emlékrongálóként felelősségre vonni őket. Ha már itt tartunk, ugyanilyen rongálásnak vannak kitéve a Bukarest sugárút 6. szám alatti mozaikok is, amelyeket *Bitay Zoltán* és *Erdős Pál* készítettek. Az ottlakók nem törődnek azzal, hogy a lakásuk megvásárlásakor egy m emléket is kaptak tulajdonukba, ennek ellenére reklámfelületként kibérelték azt. Az ilyen dolgokat kell megakadályoznunk mindenáron.

- **Mit javasol a bizottság?**

- A leltározáson túl azt javasoltuk, hogy minden m emlékről készítsenek egy-egy kartont, amely tartalmazza a főbb adatokat. Létrehozunk egy katalógust, amelybe minden egyes m emléket befűzünk. A lista viszont nincs lezárva, hi-

szen lehetnek még azonosítatlan m emlékek, vagy újak. A teljes lista olvasható lesz a város honlapján, azonkívül egy interaktív térkép is lesz a honlapon, amelyen azonosítani lehet a m emlékek helyét, tulajdonosát, keletkezési idejét. Ugyancsak a bizottság javaslatára az önkormányzat a tulajdonosok tudomására hozza a törvény által rájuk rótt kötelezettségeket is, mert valószínű, hogy néhány esetben nem a rossz szándék, hanem a törvény nem ismerete okoz károkat.

- **Köszönöm az információkat.**

Idén is konfirmáltak Szamosardón

A múltban, sőt még a közelmúltban is a konfirmáció zárólag a család ünnepe volt, amelyet a szokásos vasárnapi ebéd követett. Akkoriban egy levágott tyúk meg egy kis fánk is megtette az ún. ünnepi ebéd hatását. Ma már meghívják az ünnepi ebédre a nagyszülkeket, keresztszülkeket, közeli rokonokat és szomszédokat is. A konfirmáló ruháról a keresztszülkeket kell gondoskodni (a lányoknak fehér, a fiúknak fekete ruháról.) Ez a családi esemény nemcsak a keresztszülkeket jelent kiadást, hanem a szülkeket is, akik a nagymennyiségű ételről, italról, süteményről kell, hogy gondoskodjanak. Ebéd után átadják az immár nagyleányt, nagyleányt serdült ünnepeltnek az ajándékokat. A konfirmálás után kerülnek be a korosabbak társaságába. Ezután éppúgy eljárhatnak a bálba, mint a nagyok. Régen szülői

testvéri felügyelet mellett. A konfirmálás után elfoglalhatják helyüket a templomban a fiúk, illetve lányok karjában, vagyis a nagyok közt. Helyüket az utánuk következő generáció veszi át a konfirmándusok székében (padjában). Ami a konfirmáció napját illeti, volt amikor áldozócsüörtökön, pünkösd előtt egy héttel vagy virágvasárnap tettek hitet a fiatalok. Ma ismét virágvasárnap. Érdekeséggé említem meg azt, hogy volt amikor áldozócsüörtökön konfirmáltak, akkor már húsvétól a fiúk harangoztak, minden nap, vasárnap kivételével.

Nos, idén is lezajlott a szamosardói ref. templomban a rituálé, mely alkalommal tizenegy fiatal került a korosabbak közé. Név szerint: *Kis Tóth Zsófia*, *Nagy Szidónia*, *Tóth Aлина*, *Ferenczi Dóra*, *György Róbert*, *Balogh István*, *Szabó Miklós*, *Kádár Tóth Márk*, *László Mihály*, *Nagy Ervin*, *Tóth Attila*. Számuk nem sok, csak sajnos évek múltával apadás lesz tapasztalható a gyerekek létszámát illetően itt, Szamosardón is.

Vicsai György

Szót kér az Olvasó:

Pontosítás

Az április 8-i BÚSz-ban megjelent „Kivágták a rezet a dönt ben!” **Magyarországon-Lakúteleken** című cikkkel kapcsolatban szeretném a nemtetszést kifejezni.

A cikkben kizárólag a *Nicolae Iorga Iskola* tanulóit és eredményeit említették meg. Mivel Nagybányán, sajnos már csak két iskolában m ködik I-IV. magyar osztály, *Fels bányán* is még igény van ilyen osztályra, ezen iskolából is (*Fels bánya - I. sz. Ált. Isk.*, *Nagybánya - „Petre Dulfu” Ált. Isk.*) bevezettek a tanulók a cikkben említett versenyre. Sőt, még a dönt be is bekerültek, ahol szép eredményeket értek el.

Jó lett volna róluk is szólni, ha már ugyanazon a versenyen vettek részt, ugyanazon a kisbuszon utaztak, ugyanazt a közösséget képviselték. Gyerekek és pedagógusok egyaránt. De a pedagógusoknak e közösség összetartásában nagy szerepük van, méghozzá olyan időkben, amikor minden gyerek fontos a magyar iskola fennmaradása érdekében. Látszik, hogy egyes tanítók nem kell küzdjenek azért, hogy szeptembertől „indul-e vagy sem osztályom?”... Nem is számítanak az elért eredmények annyira, mint az összetartás és a többiek iránti tisztelet és megbecsülés.

Nem utolsó sorban megemlítendő, hogy a versenyt elbíróak közül is egy tagja éppen *Lakatos Nella* nyugalmazott tanítónő volt, ami mutatja, hogy ennek a versenynek már hagyománya van Nagybányán.

Gratulálok a jó eredményekhez a tanulóknak és a felkészítőiknek is.

A dönt ben elért eredmények (a cikkben említettek kivételével):

„Kisnyelvész”

- *Mezey Kinga-Noémi* - „Petre Dulfu” Ált. Isk. - III. oszt. - X. hely (tan. *Bálint Katalin*)

- *Dankó Blanka Adél* - „Petre Dulfu” Ált. Isk. - IV. oszt. - III. hely (tan. *Lakatos Nella - Molnár Tünde*)

„Kismatematikus”

- *Dombrádi Balázs* - „Petre Dulfu” Ált. Isk. - III. oszt. - IV. hely (tan. *Bálint Katalin*)

- *Dácher Ervin* - I. Sz. Ált. Isk., *Fels bánya*-III. oszt. - VII. hely (tan. *Laurán Angéla*)

- *Hitter Rudolf* - I. Sz. Ált. Isk., *Fels bánya*-IV. oszt. - VII. hely (tan. *Laurán Angéla*)

- *Farczki Hajnalka* - „Petre Dulfu” Ált. Isk. - IV. oszt. - X. hely (tan. *Lakatos Nella - Molnár Tünde*)

Dombrádi Éva, szülő

TELEKI NAPOK 2011

... amit nem szabad kihagyni...

MÁJUS 12., CSÜTÖRTÖK

17.00 óra - Teleki Magyar Ház

Megnyitó, koszorúzás a Teleki-szobornál

17.30 óra - Teleki Magyar Ház

Tárlatmegnyitó és kerti fogadás:

Kovács Bertalan és Filcz Leopold festményvieszké kiállítása

MÁJUS 13., PÉNTEK

18.00 óra - Teleki Magyar Ház

Miniatúr történelem - az oszkortól az 1848-1849-es szabadságharcig

Homoki Gyula (Tahitótfalu) ólomkatona kiállításának megnyitása

19.00 óra - Teleki Magyar Ház

Liszt Ferenc dalest

Fellépnek: Kolonits Klára (ének - Magyar Állami Operaház, Budapest),

Félegyházi Károly (zongorán - vész - Budapest)

MÁJUS 14., SZOMBAT

10.00 óra - Teleki Magyar Ház

Történelmi konferencia

Előadást tartanak: Hermann Róbert történész (Budapest), Dinyés László szobrászművész (Budapest), dr. Gracza Lajos Liszt Ferenc kutató, (Budapest-Göppingen), Jánó Mihály művészettörténész (Sepsiszentgyörgy), Teleki Kálmán (Belgium)

A konferencia szünetében (kb. 12.00 óraker): a Szász György emléktábla felavatása

10.00 óra - Teleki Magyar Ház

Játékos történelem: Ólomkatona festés és stratégiai játék

16.00 óra - Teleki Magyar Ház

A magyar könnyű lovasság fejlődése: Ismerkedés magyar egyenruhával, fegyverekkel (Kiskun Huszár és Honvéd Hagyományör Egyesület)

19.00 óra - Teleki Magyar Ház

Koncert a kertben: Fesztivál Együttes

21.00 óra - Teleki Magyar Ház

Borkóstoló Bálint Zoltánnal (Wine-Princess Borászat, Arad-hegylája) - előjegyzés a 0744-919166-os telefonszámon)

MÁJUS 15., VASÁRNAP

9.30 óra - Koltó, kastélykert és református templom

Koszorúzás gróf Teleki Sándor szobránál és síremlékénél

11.30 óra - Szentháromság római katolikus templom

Ünnepi szentmise, záróünnepség

Teleki Ösztöndíjak, Teleki Emlékplakettek átadása.

Az EMKE „Kiváló Közösségvel” díszoklevél átadása

Az ünnepség ideje alatt:

Pénteken 17.00 órától és szombaton 9-20 óra között:

Könyvvásár (Erdélyi Virtuális Antikvárium és Könyvesbolt)

SZERETETTEL VÁRJUK!

Nagyanyáink öröksége

A „Teleki Blanka” Nyugdíjasok Egyesülete egy rendkívülinek számító kiállításra hívja a kedves nagybányai és környékének közönségét. A kiállításra a Megyei Könyvtár dísztermében kerül sor május 2-án, 3-án, 4-én. A megnyitót május 2-án délután 17 órakor lesz.

Azért nevezem rendkívülinek, mert nem festészeti kiállításról van szó, hanem kézimunkák bemutatásáról. Ilyen Nagybányán tudtommal ritkán volt, azt is a mi egyesületünk szervezte.

Hogy mit láthat majd az ide ellátogató közönség? Egyesületünk kézimunkázni tagjainak a munkáit. A kiállítás fénypontja Teleki Blanka korabeli (XIX. sz. első felét) öltözetének bemutatása lesz, amelyet egy szatmári származású, Németországban élő nő, Czinzelné Ács Erzsébet készített el Barcsy Lajos, klubunk elnökének felkérésére.

Egyeseknek közülnk, klubtagok közül a nyugdíjas szabadidejét (állítólag nyugdíjas korban jobban el van foglalva az ember, mint aktív korában), az öltöztetés, a kézimunkázás tölti ki, persze ez mint passzió jelentkezik. Így aztán van, aki keresztiszemes munkákban leli örömét, mások írásos terítkeket, párnákat varrnak, a zsinórirásos makramé kézimunkáknak is van mellette. Érdekesképpen: van egy férfi tagunk is, aki idős gyanánt subázással foglalkozik.

Kiállításunk abból az elgondolásból

indul ki, hogy meg kell vizsgálni ezeket az őseink idejéből származó kézimunkaféleségeket, ezek népművészeti hagyományok, hogy ne csupán a múlt múzeumi emlékei legyenek, hanem a mindennapi életünk természetes részei is. Tudom, hogy ezen a fiatal nemzedék csak mosolyog, egy kézlegyintéssel elintézi: „Ugyan, ez már kiment a divatból, csak komplikálja az életet, porfogó” – és ehhez hasonló kifogásokkal hozakodik elő. De én azt mondom, hogy ez nem éppen így van, igenis ápolni kell ezeket az ősi foglalatosságokat, és díszíteni velük a lakást, gyönyörködni kell ezek szépségében.

A legrégebbi idők óta a lakás szépítése, rendbentartása a nő dolga volt. Ma is megcsodálhatjuk azokat a szépséges kézimunkaféleségeket, amelyeket nagyanyáink, dédanyáink készítettek nagy hozzájárulással.

A kézimunkázás jó kikapcsolódás és pihenést is jelentett a mindennapi megszokott munka után. Falvakon fleg téli időkben megvoltak a nők napjainkban is az asszonyok, lányok a varrást, fonást-szövést, ekkor van több idejük, nem kötik a kerti és a mezei munka.

Ezek a kézimunkaféleségek a hajdani világ népi szemléletét is tükrözik: összeegyeztetni a hasznosat a széppel, ez volt az akkori felfogás.

Ezek üzenetet hordoznak a régi világból, bennünk felidéznek a hajdani kort, nagyszülők, dédszülők emlékeit. Ezek is kötnek bennünket a múlthoz, szólnak hozzánk közvetlenül, de megszépítik, hangulatossá teszik környezetünket.

A kiállítás anyaga: keresztiszemes,

írásos, subavarrásos-göbözés és horgolt zsinóros makramé munkák, na meg Teleki Blanka-korabeli ruhadarabok bemutatása.

A keresztiszemes hímzések szinte mindenütt a világon megtalálhatók. A keresztöltések szinte minden változata megtalálható a magyar vászonhímzésekben is.

Az írásos minták szabadrajzú hímzések mintáit az íróasszonyok írták – rögtönözve elrajzolták – az alapanyagára, ami kézzel készített vászon volt, de ide tartoznak azok is, amelyeket ütőfával nyomtak el. Erdélyben Kalotaszeg vidékére és a Székelyföld egyes részein jellemző piros, kék, fekete és fehér pamuttal varrják ki a mintákat.

A kalotaszegi írásost a világgal Kalotaszeg nagyaszonnya Gyarmathy Zsigáné, leánynevén Hóry Etelka (1843-1910) ismertette meg, aki 1885-ben országos kiállításon kalotaszegi parasztszobát mutatott be a Szentgyörgyi utcában. Alttal ezek eljutottak Budapestre, Bécsbe, sőt a tengerentúrra is, hírnevet szerezve a kalotaszegi népművészetnek. Valóban gyönyörűek, mi a tavalyi nyári kalotaszegi honismereti kirándulásunkon saját szemünkkel győztünk meg arról, szemünk-szánk távra maradt, lélegzetünk szinte elállt, amikor bementünk egy-egy kalotaszegi templomba, na meg az egyes házakba. Ugyanezt tapasztaltuk a tavalyi Tórockón. Mindenhol tele van szebbnélsebb írásos kézimunkával.

A subázás is régi keleti kézimunka, göbözésen alapszik, színeket, falidíszeket, falvédőket készítenek így.

A poantlé-makramé cernából kézzel horgolt zsinóros-írást mintá, amelyet a kirajzolt vászonra rávarrnak, amit összedolgoznak, majd a vászonnál lebbentik, ha a kézimunka elkészült. A minták nagyrésze a népi hímzések motívumaiból készülnek, vagyis ezek is népi ihletésűek. Elterjedésük nem a falusi lakások díszítésére szolgáltak, a polgári, a városi életmóddal, lakáskultúrá-

val függnek össze. Ruhákat is díszítettek makramé kézimunkával.

A szabás-varrás - a régi korok ruházatának életrehívója Czinzelné Ács Erzsébet, aki idős kora ellenére csodálatos ruhadarabokat készít. Ezek iparművészeti darabok.

Czinzelné Ács Erzsébet a németországi (Bajorország) Ambergben él, de Szatmárt és környékét tartja mindmáig szülőföldjének, ahova mindig nagy szeretettel tér vissza. Itt kezdte kézimunkázó pályafutását, amelyet ma már mesterszinten, ugyanis a szatmári Kórház-otthonban (Óregok otthona) működött, itt hozta létre az ergoterápiás kézimunka osztályt. Rajzolta és sokszor is tervezte a varrottasok mintáit: írásost, szálöltést, laposöltést, a subázást, makramé terítkeket. Az itt élő idősök közül mind többen kapcsolódtak be a munkába, mind nagyobb népszerűségnek örvendett ez a kezdeményezés. Az elkészült kézimunkákat aztán értékesítették. Jó és hasznos időtöltésnek bizonyult ez az általa létrehozott foglalatosság.

Most idős fejjel az aggasztja, hogy egyre kevesebben foglalkoznak ezzel a szép és nemes munkával. Munkáját Németországban, Ambergben is folytatja, amíg egészsége engedi ugyanolyan nagy szeretettel, mint azt eddig is tette. Nagyon sok korhagy tudást és hozzáértést igényel ruhamegrendelése is van.

Az újság hasábjain keresztül is szeretettel és tisztelettel köszönti a „Teleki Blanka” Nyugdíjas Klubunk és kíván jó egészséget további munkájához.

Bízom abban, hogy ezt a kiállítást szívesen fogadja a kézimunkázni szeretők tábora, de persze mindenki, aki ide el fog látogatni.

Kívánom, hogy minél többen legyenek olyanok, akik életre keltik a régi hagyományokat az utódoknak, akik továbbírják és fejlesztik ezeket a kincseket.

Romok Márta kézimunkázó

Kortárs nagybányai irodalmi oldal a Nagybánya.ro-n

A Nagybánya.ro Kortárs nagybányai irodalmi oldal címmel új rovatot indított

Az év elején meghirdetett felhívás alapján összeállt egy kis csokornyí írás. Az alkotók mindegyike valamilyen formában kötődik Nagybányához, írásaik pedig sokszínűek és nem feltétlenül Nagybányához kötődnek. Nem törekedtünk magas irodalmi alkotások begyűjtésére, ezen oldalon nyitott gyűjtőoldalon szántuk, ahol bárki, aki írogat és kedveli az irodalmat közléteheti műveit. Továbbra is várjuk azon helyi és környéki, vagy Nagybányáról elszármazott kortárs irodalmárokat vagy irodalomkedvelő alkotásait (vers, próza, emlékirat, riport stb.), akik meg szeretnék osztani a nagyközönséggel munkáikat.

Az alkotók 18 évet betöltött személyek lehetnek, a beküldött műveknek pedig nincs megszabott témakörük, nem feltétlenül Nagybányához kapcsolódóaknak kell lenniük. A Nagybánya.ro szerkesztése jogot formál arra, hogy a beküldött alkotások megjelenéséről döntsön.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az egyszer megjelentetett művek, a nagynyilvánosságra kerülve letölthetők mások által is, a szerkesztés nem vállalja a szerzői jogok védelmét. Ezen új rovat egy lehetőség arra, hogy megosszunk egymással, a nagybányai és a Nagybányát kedvelő közönséggel kortárs irodalmi írásainkat. A további műveket a következő e-mail címre várjuk: szerkesztoseg@nagybanya.ro.

Az oldal a portál keretén belül itt található meg:

<http://www.nagybanya.ro/kortars-nagybanyai-irodalom.php>

A Kortárs nagybányai irodalmi oldal létrejött a Szülőföld Alap támogatásával valósulhatott meg. Külön köszönet ezért! (Nagybánya.ro)

A nagy átverés

Márciusban két alkalommal állított meg udvariasságtól csöpögő fiatalember, és „találkozásunktól” boldogan, alig érthetően elhadarta, hogy ki fia borja és mivel foglalkozik, majd rám függesztve meleg, barna szemét, bevalotta, hogy nagy anyagi gondjai vannak.

Az egyiknek nem kellett volna csak tíz lej, a másik egy temetés költségeihez kért segítséget, és nagyon meglepetten nézett rám, amikor azt mondtam neki, hogy nekem is hasonló gondom, bajom van: éppen virágkoszorúkat akarok megrendelni, de nem tudom, miből fogom kifizetni.

A meglepett arckifejezéséből arra a következtetésre jutottam, hogy mások nem utasították el a (valószínűleg a kinyitásban betanult) szerep színvonalas eladóját.

Ezek szerint: nénikék és bácsikák, jó lesz lelkiileg felkészülni a nagy átverésre, és határozottan elutasítani az ismeretlen ismerős fiatalúr áradozásait! Ugyanis, a sítten sokan alaposan felkészülhetnek eladóm vésznek, hogy Önöket megkoppasszák!

Popovic Gergely

Magyar iskolát minden magyar gyermeknek!

A Bod Péter Alapítvány az Erdélyi Magyar Ifjak Szórványért szakcsoport közreműködésével, illetve a Szülő föld Alap és a gyulafehérvári diákkultúrház támogatásával **2011. április 29-én, azaz MA** szórvány-konferenciát szervez. A **18 órakor** kezdődő konferencia címe *Milyen iskolát válasszak gyermekemnek? (Magyar iskolát program)* – *Vetési László* református szórványlelképásztor előadásában.

A szervezők fontosnak tartják a szórványban élő magyarok tudatának erősítését, valamint a magyar gyerekek magyar iskolába való beiratását.

Az ingyenes részvétel rendezvényre minden érdeklődőt szívesen várnak a szervezők.

Helyszín: Gyulafehérvár, Diákkultúrház, Erdély (Ardealului) utca, 1-es, Alsó Város-Parkja.

Program:

18.00–18.30: Megnyitó
Köszöntő beszédek: *Gador Botond* (Bod Péter Alapítvány), *Szűcs István* (Bethlen Gábor Kollegium), *Gál László* (Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum).

Népdaléneklés: *Boros Erzsébet*

18.30–19.00: Milyen iskolát válasszak gyermekemnek? (A Magyar iskolát minden magyar gyermeknek! sorozat része) – *Vetési László* református szórványlelképásztor.

19.00–20.30: A dics szentmártoni Kőkényes Néptáncgyűjtés m. sora.

A te fiad beszél magyarul?

Egy régi ismerősömet szerettem volna felkészenni, mivel évek sora után sikeredett találkoznom. Becsengettem a tömbház lakásának ajtaján, ahol egy 16 év körüli fiú nyitott ajtót.

- Ez a Nagy lakás? Édesapádat keresem.

- Igen. Apám, nincs acas.

Ezután a beszélgetés a románul folytatódott. Később találkoztam Tihámmal ismerősömmel, akinek méltatlankodva vetettem szeméremre, hogy a fia rosszul beszél magyarul.

- Tíz éves volt a fiam, amikor elváltam, addig Janó, azaz a fiam magyar iskolába járt. A válás után közös meg egyezéssel a fiú nálam maradt, és felelősségem havi gyermektartást fizetett. Am hamarosan megjelent a láthatáron egy román udvarló, aki erősen nehezítette, hogy a fiam magyar iskolába jár. Nem sok idő kellett, hogy nekem is szememre vesse, hogy nagy megfontolatlanság a gyermektől megtagadni a beilleszkedést a román társadalomba, és azt is vegyem figyelembe, hogy a román haza kenyereit eszi és fogja enni felnőtt korában is. Ekkor még ellenálltam, azonban ezután a feleségemen keresztül érkezett

a fenyegetés, amely zsarolásig fajult. Ha nem adom át a román iskolába, akkor megtagadja a gyermektartási hozzájárulást. Mit mondjak, engedtem. A gyermek eleinte nehezen illeszkedett be a kollégák közé, ám rövidesen hozzáam is románul válaszolt, és lassan az otthoni nyelv is átváltott. Janó fiamat a barátai Nelunak nevezik, és a régi, magyarul beszélő barátok rendre elmaradtak. Felejtetheti a magyar nyelvet amiatt is, hogy nagyon nekifutott az angol tanulásának, és az iskolában még a spanyolt is erőltetik.

Az eredmény adott. Egy magyar család gyermeke elfelejtett magyarul, áldozatul esett magyarsága egy nacionalista román erőszakosságának. Ez még megérthető, mert ki tudja, milyen mélyen gyökereznek egyesekben a nacionalizmus eszméi a toleráns demokráciával szemben. Ellenben azért érthetetlen, hogy két ember, az apa és az anya is meghajolnak ez előtt, és meggyőződésük ellen cselekedve hódolnak a retrogradizmusnak. Ez egyben legyőzöttségüket és alárendeltségüket bizonyíthatja, a régmúlt győzelmét a jövő fölött.

Kis Kornél Iván

Hószakadás a szívre - Kerüljünk közelebb...

Nagy László-est Nagybányán

Nagy László költőnk behatóbb megismerésére nyújt alkalmat a verseiből készült művészi est, amely Nagybányára is eljut **2011. május 9-én**.

Mondott és énekelt versek kerülnek bemutatásra *László Zita* színv. vész előadásában. *Nagy László* ünneplésbe öltözött szavait *Hencz József* zeneszerző öltözteti tovább egyedülálló zenei pompába.

Nagy László a tisztá lét költője.

A versek mindazokhoz szólnak, akik a költészet szeretete mellett kiállnak a valós emberi értékek mellett, akiket a jobbító szándék vezérel, akiket nem hagy közömbösen az önszervek mentén félrecsúszó világ. Megismerhetjük egy nagyformátumú ember, stílusjegyeiben egyedülálló költő óriás vívódását, személyes viszonyulását a folyton félrecsúszó világrend(ek)hez. Verseiben kiívó világlik biztató üzenete a hitnek, mely a vergődő-vívódó létállapotban megtartó erőt. Ezt a hitet hirdeti nekünk, utókorunk, a reményei szerinti: „emberarcú világ”-nak.

Az előadás közös hitvallás: az előadó személyes összefogása a költővel, közös tanúságtétel a jóról, a hitről, helytállásról, emberségről. Gesztus, mely a költővel kiált a romlás, romboltság ellen, az erkölcsi-szellemi erőziónak ellen. Irányt mutat a „fénybe”, „mesébe”, „forralt borhoz”, hittel éltet, biztat ébredésre önmagunkra fagyasztott nagy havainkból.

Tavaszt mutat a tél helyett, melyben lakhatóvá szelidül a világ.

(Az előadás helyszínét a következőkben közöljük) (szerk.)

Meghívó

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szeretettel hívja Önt, barátait és ismerőseit a Szatmári béke aláírásának 300. évfordulója alkalmából **2011. április 28-a és május 1-je között** tartandó rendezvényeire. További programok:

2011. április 29-én, péntek - Szatmárnémeti - Történelmi tanácskozás a Vécsey-házban, a *Megyei Múzeum* képzőművészeti részlegének emeleti dísztermében - **9 órától: 17 órakor:** A szatmári béke (dokumentum-kiállítás)

Majtényi megemlékezés

2011. április 30-án, szombat – Maj-

tényi sík - **11 órakor** (kelet-európai időszerint!) - Megemlékezés és koszorúzás a Domahida vasútállomás mögötti kuruc emlékműnél.

Fajtás Tarpán, Tiszabecs és Tiszabökényben

2011. május 1-jén, vasárnap - 10 órakor - II. Rákóczi Ferenc és Esze Tamás tarpai szobrának megkoszorúzása

11.30 órakor A református templom szomszédságában lévő emlékmű megkoszorúzása.; **12.30 órakor** Emlékezés a Turul emlékműnél Tiszabecs és Tiszaujlak határában.

Péter Károly jegyzete:

Kormányzás és kormány

A kormányzás a dolgok helyzetét, valamint mindenki szempontjainak tekintetbevételét jelenti. Ha például egy ország (vagy egy személyautó) stabilitását veszti, a kormánynál helyet foglaló felelős személynek tudnia kell korrigálni az egyensúlyvesztést.

A kormányzás tárgya mindig a közérdek, illetve a közjó érvényre juttatása kell legyen. Érték ez alatt gazdasági növekedést, társadalmi fejlődést és biztonságot.

Sajnos, napjainkban egy kaotikus kormányzásnak vagyunk szemtanúi. A kormánynál ülők általában foglalkoznak, hogy hatalmukat mindenre kiterjessék, közben rengeteg „balesetet” okoznak. Az ország értelmi szerzői igyekeznek elrejteni hatalmukat a kormányzatban, szüntelen konfúziókat kitéve azt.

Ha a kormányzás minőségén javítani akarunk, akkor többek között biztosítani kell a versenytisztaságot, a civil aktivizmust, a független sajtót, az állathatóságot és a számonkérhetőséget mindenben, valamint a demokrácia eszméjének győzelemre jutását, a törvény betartását.

Szerintem, úgy kell kormányozni, hogy még a vészhelyzetben (akarom mondani a vészfékezés közbeni), határozott kormányzás se legyen az emberek kárára!

Kétségtelen, hogy a mi esetünkben kiutat már csak a „végső megoldástól” remélhetünk: alkalmatlanság miatt be kell vonni a Szó vezetőségét, és egy rátermetteket kell helyébe ültetni.

Nagybánya.ro
városunk és környéke

az interneten

www.nagybanya.ro

HUMOR-ZSÁK

A bogarak fociznak a réten. A h scincér odamegy az egyik, padon ül bogárhoz és megkérdezi:

- Te miért nem játszol?
- Nem látod? Én vagyok a cserebogár.

- És mir I mondana le könynyebben: a borról vagy a n k r l?

- Ez az évjárártól függ.

Úgy látszik a tehetséget, a zseniket máshol sem becsülik

Robert Burns skót költ nek meglehet sen hányatott sors, sok gond és kevés pénz jutott osztályrészül. Bár az éhezés és a megpróbáltatások már fiatalon aláásták egészségét, nem könnyen hagyta legy zni magát. Ha csak tehette, vidám életmódot folytatott. Szívesen megitta a bort, és mi tagadás, a szépnemet sem vetette meg.

- Nem habzsolja maga túlságosan is az életet? - kérdezte t le egyszer az orvosa.
- Hát megteszem, ami t lem telik - mosolyodott el a költ .

meg. Amikor Robert Burns meghalt, nem sokkal temetése után márványemlékm vet állítottak neki. A síremlék felavatása során a még él édesanyja keser könynyekre fakadt:

- Ó, Robbie! Te egy darab kenyeret kértél t lük, s k egy darab követ adtak neked!"

Richelieu, a hírhedt francia bíboros a törvények kiforgathatóságáról beszélve azt mondta:

- Nincs olyan ember, akit bármilyen kijelentése alapján le ne csukathatnák.

A társaságban lev tudós megkérdezte:

- Bíboros úr, mit tudna kifogásolni ebben a kijelentésben: Egyszer egy az egy.

- Szerencsétlen ember! Maga nyíltan tagadja a Szentháromságot! Azonnal az inkvizíció elé vitetem.

Amikor a németek 1940-ben megszállták Párizst, Pablo Picassót, a nagy fest m vészt beidézték a Gestapó parancsnok-ságára.

- Maga az a Picasso nev antifasiszta piktor? - kérdezte a kihallgató tiszt.

- Igen valóban fest m vész vagyok - felelte halkkan Picasso.

Ekkor a tiszt el vett egy fotót, ami a Guernica - a spanyol polgárháború borzalmait, a fasiszta rombolást ábrázoló remekm - reprodukciója volt. A náci tiszt rámutatott a képre:

- Ezt maga csinálta?
- Nem - rázta meg a fejét Picasso. - Ezt maguk csinálták.

A riporter megkérdezi a filmszállagot:

- Hány éves?
- Negyven felé közeledem.
- És melyik irányból?

Az egyik erdélyi kisvárosban vándorszínészek adtak el - adást. A gyér számú közönségnek tetszett a játék, a f szerepl t felállva tapsolták és éljeneztek. Mire a színész csendet intett, és megszólalt:

- Önök azt kiabálják, hogy éljek. De mondják meg, hogy mib l.

Tizedszerre vitték bíróság elé a falu szegényét. Amint a bíró meglátta, mindjárt megdühödött.

- Nem megmondtam már neked százszor is, hogy ne bántsd a másét!

- Mit csináljak, tekintetes bíró úr - védekezett a szegény ember -, mikor minden a másé?

Egy mérnök, egy fizikus és egy matematikus együtt utaznak Erdélybe. Egy kis falun áthaladva az út szélén meglátnak egy öregembert, amint éppen egy fekete bárányt terel maga el tt.

- Nézzétek! - kiált fel a mérnök -, Erdélyben a bárányok feketék.

- Nem, nem! - szól közbe a fizikus. - Erdélyben fekete bárányok is vannak.

- Nem így van - mondja a matematikus. - Ez mindössze annyit jelent, hogy Erdélyben van legalább egy olyan bárány, melynek legalább egyik oldala fekete.

Két gyári munkás beszélget a kocsmában:

- Nálunk a portás rajtakapta az igazgatót, amikor lopott anyagot vitt ki az üzemb l. Azonnal elbocsátották.

- Nagyon helyes! Ennek így kell lennie. A vétkeseket szigorúan meg kell büntetni.

- Igen, de most nincs portásunk.

Folyik a szigorlat világirodalomból a bölcsész karon. Amikor egy felkészületlen diák hetet-havat összehord, a pro-

fesszor mérgesen rászól:

- Kövesse Dante példáját!
- Ezt hogy érti?
- Menjen a pokolba!

Az autó megsúszik a síkos úton, és nekiütözik egy fának. Járókel k rohannak a helyszínre. Els ként egy n sietne a balesetet szenvedetthez, de egy pasas félretolja:

- Bocsánat, de én els segegy-tanfolyamot végeztem. A n egy darabig nézi mit m vel a férfi, majd megütögeti a vállát:

- Bocsánat - mondja -, csak azért szólok, ha majd orvost akar hívni, hát itt vagyok...

Évike elvesztette a papáját a körüti forgatagban. Sírva kérdezi a sarki rend rt l:

- Tessék mondani, nem tettett látni egy bácsit erre járni, nélkülem?

- Nézd, haver, feltaláltam ezt az izét! Szerinted inkább durungnak, vagy propaganda-gépezetnek nevezzem el?

Piroska és a farkas

Türelmetlen farkas:

- Nagymama, miért olyan nagy a szemed?
- Hogy jobban lássalak!
- Nagymama, miért olyan nagy az orrod?
- Hogy jobban érzem a kalács illatát!
- Nagymama, miért olyan nagy a füled?
- A számat kérdezd már, a számat!

Piroska:

- Nagymama, mért olyan nagy a szemed?
- Nagymama, mért olyan nagy a szád? Nagymama, mért olyan nagy az orrod?

Farkas:

- Piroska, menj már innen azzal a nagyítóval!

Piroska ballag az erd ben. Karján kosárka, benne uzsonna a nagymamának. Az erd virágos réjtjén megáll, és elkezd virágot szedni a nagynak. Am hirtelen megjelenik a farkas.

- Szia Piroska! Mit csinálsz itt?

Piroska megfordul, és így szól:

- Elmész te a jó büdös francba, farkas. Ne szórakozz velem, mert csupasz kézzel megnyúz-lak, és kiterítem a bundádat a nagymama ágya elé lábtörl nek!

A farkas megszeppenve dűnnyögi:

- Jé, hogy megváltozott ez a mese!

Kerti koncert a **FÜSZÁL** -sel

2011. május 14-én, szombaton 19.00 órai kezdettel,
a Teleki Magyar Ház kertjében!

A Fűszál Együttes 2000 nyarán alakult. Első koncertjüket 2000. december 8-án tartották a Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium dísztermében. Az akkor még öttagú zenekar a vártnál nagyobb sikert aratott, zsűfólásig megtelt a közel 200 férőhelyes díszterem. A zenekarnak akkor még nem volt neve. Csupán a koncertnek adtak címet: *Tízezer mérföld*. A névválasztás a koncert után történt, a kolozsvári Music Pubban, hosszú vívódások közepette. A „Fűszál” nevet végül mindannyian nagyon megszerették, mert igencsak szemlélteti a zenekart. Nem valami hangzatos dolog, hanem egyszer, szinte észrevétlenül, alig látszik, de mégis nagyon-nagyon fontos... **A belépés INGYENES!**

Iskoláinkért Gyermekeinkért Egyesület

Íratkozás magyar óvoda- és napközi csoportokba a 2011-2012-es tanévre

20-as sz. Óvoda, B-dul București 20. (Eurohotellel szemben)
óvónő: Vári Renáta Melinda, tel: 0741-330801

26-os sz. Óvoda, str. Victoriei 110.
óvónő: Barcs Éva, tel: 0722-879657

12-es sz. Óvoda, str. Industriei 1. (Zazarpart, Óváros)
óvónő / igazgató: Ignát Etelka, tel: 0742-027848

Eminescu Napközi, str. Crișan (Magyar utca) 15.
óvónő: Görög Ágnes, tel: 0724-865299

Step by Step Napközi, str. V. Babeș 2. (a volt Ciocan utca végén)
óvónő: Polcz Katalin, tel: 0747-153498
Lehetőség van két csoport létrehozására is. A napközi új, EU normáknak megfelelő épületszámnyal bővül!

8-as sz. Napközi, str. Horea (Postarét utca)
óvónő: Szabó Melinda 0735-501201

Otilia Cazimir Napközi, str. Banatului (Hatvan negyed)
óvónő: Almási Lilla, tel: 0741-200977

30-as sz. Napközi, str. Victoriei 110.
óvónő: Bendel Gizella, tel: 0747-574897

Új óvodás csoport létesíthető a 15-ös iskolában működő óvodában (Állomás negyed, Jupiter utca), ha 15 szülő kérvényezi ezt. A kérvény aláírása végett kérjük jelentkezzenek a 0745-363441 telefonszámon.

NAPRAKÉSZ, pontos és **INGYENES** információk az egyszer sített honosítási eljárással, **KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL** kapcsolatban az EMNT által megkötött demokratia-központokban!

A Máramaros megyei DEMOKRÁCIA KÖZPONT programja:

NAGYBÁNYA (Teleki Magyar Ház): Hétfő - péntek: 9.00 - 17.00
Telefonszám: 0262-212040

MÁRAMAROSSZIGET (Református Egyháziroda):
minden kedd 10.00 - 15.00

KOLTÓ (Református Gyülekezeti Ház): minden szerda 16.00 - 19.00

SZINÉRVÁRALJA (Református Gyülekezeti Ház): minden csütörtökön 14-17.

A TELEFONOS TUDAKOZÓ naponta 8-20 óra között megkötött!

Sajtóközlemény

A VITAL Rt. kibővítési területét

A VITAL Rt. folytatja tevékenységi területének bővítését, újabb Máramaros megyei településeket vonva be vízellátó és szennyvízelvezető rendszerébe. Lénárdfalva (Recea), Tésbánya (Grosi) és Szakállasdombó (Dumbrăvița) az újonnan bevont települések, ahol a VITAL Rt. tevékenykedik.

Mostantól egy, a Községi Szolgáltatásokat Szabályozó Országos Hatóság (ANRSC) engedélyével rendelkező regionális szolgáltató látja el az említett településeket, szem előtt tartva a szolgáltatások minőségének javulását, valamint az elosztórendszerek és a víz-szennyvíz infrastruktúra felújítását.

A rendszerhez most csatlakoztatott településeken lakó ügyfelek ezentúl bármelyik VITAL-pénztárnál kifizethetik számláikat (Gheorghe Sincai utca 21. szám, Hortensiei utca 2. szám, Grănicerilor utca 103 szám, Traian sugárút 20. szám, Victoriei utca 90A szám). Amennyiben szükséges és az ügyfelek kéri, társaságunk esetenként fontolóra veszi a fizetési lehetőségek kibővítését, illetve új pénztárak létesítését.

Új ügyfeleinknek nem árt tudniük, hogy a csatlakoztatástól, illetve a vízóra felszerelésétől számított legfeljebb 10 munkanapon belül jelentkezniük kell a VITAL Rt. nagybányai, Gheorghe Sincai utca 21. szám alatt található Központi Pénztárainak egyikénél, hogy megkössék a vízellátási és szennyvízelvezetési szolgáltatásról szóló szerződést az új szolgáltatóval. A szerződés kötéséhez szükséges iratok:

MAGÁNSZEMÉLYEK SZÁMÁRA:

1. A munkálatok átadásáról szóló jegyzék könyv
2. Tulajdoni igazoló irat – másolat
3. Személyazonossági igazolvány – eredetiben
4. Készpénz a szerződés formanyomtatványának a kifizetésére

JOGISZEMÉLYEK SZÁMÁRA:

1. A munkálatok átvételéről szóló jegyzék könyv
2. Helyzettér
3. Beillesztési terv (a rendszerhez való csatlakoztatási terv másolata)
4. Tulajdoni lap vagy bérleti szerződés – másolat (kötelezően tartalmaznia kell a területre vonatkozó adatokat)
5. IBAN-kód
6. Cégbejegyzési igazolás – másolat
7. Készpénz a szerződés formanyomtatványának a kifizetésére

A Központi Pénztárak hétfőtől péntekig naponta 7-19 óra között vannak nyitva.

A Máramaros Megyei Községi Fejlesztési Egyesülettel megkötött szerződés aláírása óta, amelyben a Máramaros megyei „víz és csatorna szolgáltatásokat”, mint tevékenységi köröket átruházták a VITAL Rt.-re, a szolgáltató az alábbi településekre terjesztette ki szolgáltatásait: Felsőbánya, Borsa, Kapnikbánya, Szinérváralja, Magyarláros, Misztótfalu, Sülelmed, Felsővisó, Máramarossziget, Lénárdfalva (Recea), Tésbánya (Grosi) és Szakállasdombó (Dumbrăvița).

A regionalizálási folyamat folytatódik, a későbbiekben a VITAL Rt. Nagysomkúton, Koltón és Kováson (Coas) is szolgáltatni szeretne.

Gáspár Géza mérnök, vezérigazgató

Golyóálló mellényben dolgoznak a New York-i taxik

Golyóálló mellényben vezet immár több New York-i taxis adományoknak köszönhetően. Egyelőre csak 32 mellényük van, melyeket éjszakai műszakban dolgozók kaptak meg. A sofőrök örömmel fogadták védelmük javulását, és azonnal magukra vették a mellényeket. A sárga taxik vezetőinek még nem jutott ilyen véd ruha, csak a bérkocsik sofőrjeinek, ugyanis csak fordulnak meg a leggyakrabban a város legnépesebb részein, melyeket "sárga" kollégáik inkább elkerülnek. Taxisnak, bérkocsisnak lenni New Yorkban az egyik legveszélyesebb munka. Bár a mellények természetesen nem védenek fejsérülésektől, a sofőröket leggyakrabban a hátukon, oldalukon érik támadások, késsel és pisztollyal követik elket. (mti/reuters)

Mozgalmi daloltatás indult Kínában

Lakosságának mozgalmi daloltatásába fogott egy kínai nagyváros: vezetője megparancsolta a helyi állami rádióknak és tévének, hogy mozgósítsa el a Kínai Kommunista Pártot dicsőítő énekek oktatását. A párt július 1-jén ünnepi és ünnepelteti megalakulásának 90. évfordulóját. Csungking vezetője erre lendületes ideológiai "újraszerkesztésbe" kezdett. A mozgalmi dalok kampányának keretében arra buzdítja a 30 millió lakost, hogy töltsön le az állami tévé világhálós honlapjáról 36 éneket. Ezek megtanulását a nyomtatott sajtó is segíti: a napilapok a dalok szövegeinek megjelentetésével szolgálják az embereket. Mindezek tetejébe Csungkingi tévé- és rádióállomásai egész nap sugározzák a dalokat. A csungkingi műholdas tévé már januárban is meg tudta lepni közönségét: népszerű show-kat tett félre azért, hogy helyettük kommunista eszményeket méltató műsorokkal szegezze feltejeikbe nézőit. (mti/afp)

Növeli a későbbi szívkokázatot a hosszas gyerekkori tévénézés

Azoknál a gyerekeknél, akik túl sokat néznek, növekszik a szívbetegségek, a magas vérnyomás és a cukorbetegség kockázata későbbi életükben - állapították meg tanulmányukban ausztrál kutatók. A Sydneyi Egyetem munkatársainak vizsgálatai szerint azoknak a hat-hét éves gyerekeknek, akik a legtöbb időt töltötték televíziózással, szívkockázatuk magasabb volt, mint azoké, akik kevesebbet néztek. Az artériák szívének külső falának vastagsága nagyobb volt azoknál, akik a legtöbb időt - nagyjából egy órát - töltötték fizikai aktivitással, azokhoz képest, akik naponta kevesebbet mint fél órát. Az egészségtelen életmód már az élet korai szakaszában befolyásolja a mikrokeringést - hangsúlyozta Bamini Gopinath vezető szerző. A tanulmányt részletesen az Arteriosclerosis, Thrombosis and Vascular Biology című szakfolyóirat e heti számában ismertették. (mti/afp)

Egy kis különbség

VÍZSZINTES: 1. Émile Fabre, francia író gondolata. 11. ...-Szan; Pílangókisasszony. 12. A földhöz lapulva rejt. 13. H emelkedés. 14. Becézett József. 16. Angol név. 17. Angol mérföld. 18. Károsít. 19. Talál. 21. A túldalra kalauzol. 23. A gondolat harmadik része. 25. ... Turner; "a rocknagymama". 26. Olasz író (Ignazio). 28. Teherán lakója. 30. Igeképzés. 31. Becézett Gizella. 32. Német magazin. 33. ... Kamoze; jamaicai rap együttes. 34. Örökség jelze lehet. 35. Amerikai színész (Claude). 36. Ipa. 37. Neon és foszfor vj. 38. Pszichés eredetű.

t. 39. Ab ...; haragosan. 40. Jegyzetel. 41. Afrikai népcsoport. 42. Arra a helyre tesz. 43. Becézett Ferenc. 45. Olasz táncdalénekes (Rocco). 48. Térmetesz. 49. Vonatkozó névmás. 51. Híres amerikai egyetem. 52. Áramforrás. 54. Nagy nélkülözés. 56. Az a másik. 57. Manchester ...; angol focicsapat. 59. Halkan mond.

FÜGG LEGES: 1. Egy bizonyos bútordarab fontos része. 2. Jövendőmondó. 3. Néma sah! 4. Zúgva hullámzó. 5. Bizony (rég.). 6. Mi az, hogy! 7. Velünk lakik. 8. Az írással ellentétben, elszáll. 9. Szereplő A pástorkirály című Mozart operában. 10. Kukorica (nép.). 11. Szív (orv.). 14. A gondolat második része. 15. Kosztolányi műzsa. 17. Divatos szoknya. 20. A máj váladéka. 22. Az udvaron. 24. Becézett Jolán. 27. Belga város. 29. Döntetlen a sakkban. 30. Várpalota része. 32. ... Lake City; Utah állam fővárosa. 33. A nemzetgazdaság része, kiegészítője. 35. Ellenszegülő, engedetlen. 36. Sziget Írország északi részén. 38. Bolíviai író, költő (Jesus). 39. Itt kinn (nép.). 41. Híres magyar focista volt (Ferenc). 42. Japán legyező. 43. Cinkos módon segít neki. 44. Tudja ki vagyok. 46. Margarinmárka. 47. Név. 50. Ezenkívül. 53. Czuczor Gergely írói álneve. 55. Nitrogén és szelén vj. 57. Páratlan urak! 58. Ellenben.

Szerkesztette: Csatlós János

Általános műveltségi VETÉLKED

A sárgarigótól az Atlanti-óceánig

Keresse ki a helyes válaszokat, gyűjtse össze három havonta a pályázati szelvényeket, küldje be a válaszokkal, vagy személyesen hozza be a szerkesztésébe. A helyes megfejtések között tárgynyereményeket sorsolunk ki. (Varga Gábor)

5. forduló

1. kérdés: Hol halt meg Liszt Ferenc?

- a.) Berlinben
- b.) Bayreuthban
- c.) Salzburgban

2. kérdés: Mi a Basedow kór?

- a.) a veszttség másik neve
- b.) a garat megbetegedése
- c.) a pajzsmirigy megbetegedése

3. kérdés: Ki volt Pázmány Péter?

- a.) esztergomi érsek
- b.) protestáns püspök
- c.) evangélikus író

4. kérdés: Ki alkotta meg az esperantó nyelvet?

- a.) Zamenhof Lázár, varsói orvos
- b.) Friedrich von Schiller, német drámaíró
- c.) Kazinczy Ferenc, magyar nyelvújító

5. kérdés: Milyen nemzetiségű II. Katalin Alexejevna cárné?

- a.) bolgár
- b.) szerb
- c.) orosz

(Beküldési határidő: július 25.)

Általános műveltségi vetélkedő

5

2011 ÁPRILIS

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

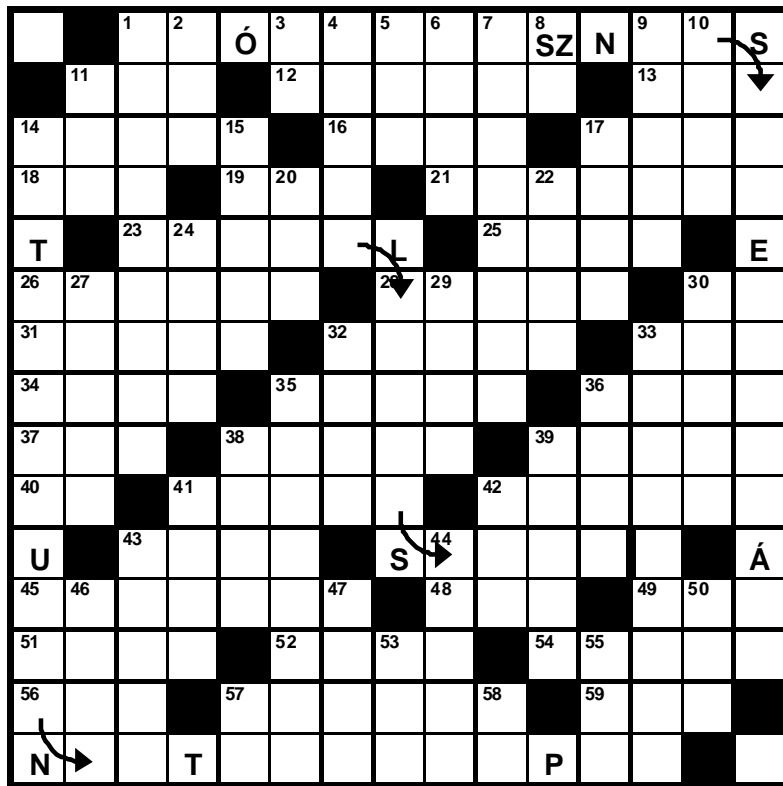
szek a páncélszekrénybe. Korábban a fiók iratait és bútorzatát dezsmálták meg, nem is egyszer. A bank Barabankban van. (mti/ap)

Még mindig sok az írástudatlan Romániában

Romániában még mindig magas azok száma, akik nehezen írhatnak és számolhatnak, ez az arány 2009-ben 40% volt, míg az EU-s átlag 17%. A következők az Európai Bizottság az oktatás fejlődésére vonatkozó új jelentésében szerepelnek. „A 2020-as európai stratégia kiemelt célkitűzése az oktatás. Az európai államok többlet erőfeszítésére van szükség, hogy teljesítsük a közös célokat”, nyilatkozta Androulla Vassiliou, oktatási, művelődési, többnyelvűségi és ifjúsági biztos. A biztos azt kéri a tagállamoktól, ne csökkentsék tanügyi költségvetésüket, akkor sem, ha a válság miatt megszorításokra kényyszerülnek.

Termeszek ettek meg 10 milliót egy indiai bankban

Tízmillió rúpiát ettek meg természetesen egy indiai bankban. A pénzéhes rovarok egy páncélszekrényben falták fel a készpénzt, amelyet még januárban helyeztek el ott. A kárt a pénzügyi igazgatója vette észre. A rendőrség vizsgálatot kezdett annak kiderítésére, hogy miként juthattak be természetesen a páncélszekrénybe. Korábban a fiók iratait és bútorzatát dezsmálták meg, nem is egyszer. A bank Barabankban van. (mti/ap)

CSERNOBIL: egy atomkatasztrófa története

Huszonöt éve, 1986. április 26-án következett be az ukrainai Csernobilban a világ eddigi legsúlyosabb atomerőmű-szerencsétlensége. Mi is történt Ukrajnában azon a tavaszi napon...?

A Kijevtől 130 kilométerre épült erőműben 1000 megawattos, könnyűvízes, grafithévízű, külső szigetelt burkolat nélküli reaktorok működtek. 1986. április 26-án hajnali 1 óra 23 perckor a négyes blokk reaktorát két robbanás vetette szét, felszakítva az épület tetőjét és falait. A reaktorban tíz napig égett a tüzelőanyag, és több százszor annyi radioaktív szennyezőanyag jutott a levegőbe, mint a második világháborúban Hirosimára és Nagaszakira ledobott atombombák felrobbanása után.

A vizsgálat kiderítette, hogy a katasztrófát a reaktor tervezési hibája és egy felületlen, nem engedélyezett kísérlet okozta. A személyzet azt akarta kipróbálni, hogy teljes áramkiesés esetén a lassuló turbinák maradványenergiája elegendő-e a pótüzemeltetésére, amíg a dízelgenerátorok működésbe lépnek. A reaktor teljesítményét az elírásokat figyelmen kívül hagyva a tiltott, alig ellenrizhető és instabil 20-30 százalékra nyomták le, ráadásul kiiktatták a biztonsági automatikát és a vésztiltást is.

A hővíz hőmérsékletének emelkedése miatt automatikusan megindultak lefelé a szabályozó rudak, de tervezési hiba miatt ezek alsó része grafithővezető, amely nem nyeli el a neutronokat. A reaktor teljesítménye így váratlanul megugrott, a túlhevülés miatt a szabályozó rudak megakadtak. A hővíz elforrta, a gőznyomás robbanást idézett elő, majd kémiai robbanás történt, és hasadási termék került a levegőbe.

A szovjet vezetés már aznap értesült a balesetről, de a hírt nyilvánosságra csak két nappal később hozták, amikor Svédország felvilágosítást kért a radioaktivitás általuk mért emelkedésének okairól. Az erőmű környékén 136 órással kezdődtek meg a több száz ezer embert érintő kitelepítések, a létesítmény körül 30 kilométeres tiltott zónát létesítettek. A kitelepítettek számára új települést emeltek, Szlavutics néven.

A baleset után az erőmű másik három blokkját lezárták, a negyedik reaktor fölé vasbeton szarkofágot emeltek (az új szarkofágnak a tervek szerint 2015-re kell felépülnie). A vizsgálat a baleset elsődleges okát emberi mulasztásban állapította meg, az erőmű vezetőit 1987-ben tíz év börtönre ítélték. A tervezési hibákat államtitokká nyilvánították, a szovjet hatóságok hivatalosan csak 1991 februárjában ismerték el, hogy a katasztrófa bekövetkezésében szerepe volt az atomreaktor technikai elégtelenségének.

Az ENSZ adatai szerint a balesetnek 47 közvetlen halálos áldozata volt, és mintegy 600 ezer embert ért erős sugárzás, ennek következtében mintegy négyezren halhattak meg rákbetegségekben. Ukrajnán, Fehéroroszországon és Oroszországon kívül a baleset további kárt okozott európai országokat érintett, mintegy 45 ezer négyzetkilométernyi föld fertőzött meg cézium-137 izotóppal. Magyarországot két hullámban érte enyhéközepes radioaktív szennyezés.

Az atomenergetika történetének leg-

súlyosabb balesete rádöbbentette az emberiséget, hogy a nukleáris energia beláthatatlan veszélyek forrása lehet, ha gondatlanul kezelik. Intézkedések a 2011 márciusi fukusimai baleset is, amely a csernobiliéhoz hasonlóan a legmagasabb, hetes szintű besorolást kapta a nukleáris eseményeket rangsoroló skálán.

A csernobili katasztrófánál elsőként bevetett személyek 50-70 százaléka már nem él – vélte hétfői sajtónyilatkozatában a térség egyik egykori katonai parancsnoka. Az évforduló alkalmából a *Komszomolszkaja Pravda* című orosz lap *Nyikojaj Antoskin* vezérezredest, a Szovjetunió hősi szoljaltatáit, aki a légierő kijevi körzetének a parancsnoka volt. *Antoskin* irányította az első tíz napon a következmények felszámolásában részt vevő repülőket.

A repülőre végrehajtott első szemle után már nem volt több titok a katasztrófa méreteit illetően. A következmények felszámolására célzó műveletekben 80 repülőgép és helikopter vett részt. Először homokot dobtak a sérült reaktorra. Egy-egy helikopter 8-10 darab, egyenként 60-80 kilogrammos zsákot vitt a fedélzeten, a cél felett lebegve megállt a levegőben, majd a legénység – amely hevederekkel rögzítette magát – a nyitott ajtón dobálta ki a zsákokat 200 méter magasságból a 20 méter átmérőjű kráterbe.

A sugárzást mérők nem működtek, mert jóval erősebb volt a sugárzás, mint amennyit mérni tudtak volna. – Úgy

számoltam, hogy mintegy 1500 röntgen lehetett a sugárdózis, ám később azt mondták, hogy a valóságban 3500 volt. De mit számít, ha feladatot kellett teljesíteni? – mondta a nyilatkozó. Hozáftette, hogy a helikopterek is tönkrementek a sugárzástól, de feltehetően a két-három bevetés után: a kráter közepében 120, a kráter felett pedig 200 fok Celsius volt a hőmérséklet.

Később zsákok helyett fékezéjéket használtak a homok szállítására. Amikor a homoktól egyre melegebb lett, ólomöntvényeket kezdtek egyenként ledobálni, míg valakinek eszébe jutott, hogyan lehet többet a célba juttatni, és tíz nap alatt befedték a reaktort.

A repülőgépek jódtablettákat kaptak, megvalamint csőtleningrádból, és az ülések alá ólomlemezeket tettek. Az emberek saját elhatározásból az engedélyezett napi öt bevetés helyett napi harmincat is repültek, és miközben a szabályzat szerint 10 nap alatt legfeljebb 100 röntgen sugárzást kaphattak volna, ennek sokszorosa érte őket.

„Szovjet adatok szerint a felszámolásban 600 ezer, az ENSZ adatai szerint 850-900 ezer ember vett részt” – mondta *Antoskin*. A vezérezredes szerint mostanában bírálják az akkori eljárást, de utólag könnyű beszélni, és azt senki nem tudja megmondani, mit kellett volna tenni. Úgy vélte, ma már hasonló esetben nem mutatkozna ilyen önfeláldozás, viszont a technika sokat fejlődött. (mult-kor)

Egy jól informált jogász még bevezetése előtt levédette a MÁV vasúti jegyet

Százmilliókat kasszíroz évente a családi kft

Furcsa történetre derített fényt a magyarországi *Magyar Hírlap*. A napilap ugyanis megtudta, hogy egy családi kft. levédette a Magyar Szabadalmi Hivatalnál a magyar vasúton használatos menetjegyet – még mielőtt annak bevezetéséről döntöttek volna. Pontosabban egy olyan hűpapírra nyomtatott „jegyalaptekerest” helyeztek szabadalmi védelem alá, amelyen az összes – Magyarországon kizárólag a MÁV-jegyeire jellemző – biztonsági elem és adat megtalálható. Az élelmes húzás mesés üzletet hozott a családi cégnek. A szabadalmi oltalom miatt a magyar vasút ugyanis kizárólag a Papírtekeres Kft.-től szerzheti be évi fél-egy milliárd forint körüli összegért a jegyekhez szükséges alapanyagot.

Az amúgy jogász foglalkozású *Csizmás Artúr*, a Papírtekeres Kft. ügyvezetőjének, *Csizmás Istvánnak* a fia 2004.

február 24-én jelentette be a szabadalmi hivatalnál „jegyalaptekeres menet- és bérletjegyek elállítására” elnevezésű „találmányát”. Ebben az időben a MÁV-nál még mátrix, azaz a szerszámnyomtatógépeket használták a pénztáraknál, így jó kérdés – ha kérdés ugyan –, vajon miként érzett rá a *Csizmás* család arra, hogy a hűpapíros alapanyagot érdemes levédetni? Tény, hogy a MÁV Zrt. 2004. október 20-án éppen olyan nyomtatógépek tömeges beszerzésére és beszerelésére adott megbízást, amelyek kizárólag *Csizmás*-féle jegyeket képesek nyomtatni. Ettől kezdve semmi nem állt a tiszavárkonyi kisvállalkozás felívelésének útjába: a MÁV 2005. májusában már 1,5 milliárd forintért (!) rendelt a *Csizmás*-féle papírtekeresből.

A rózsaszín álmat csupán a Közbeszerzési Döntőbizottság zavarta meg egyszer, amikor megállapították, hogy a Papírtekeres Kft. versenyen kívüli ísmételt megbízása törvényellenes, mivel olyan termékre van szó, amit sok

más szereplő is be tudna szállítani. A MÁV-Start Zrt. ennek hatására több szakvéleményt készített, ám a szakértők arra jutottak, hogy nincs olyan konkurens termék a piacon, amelyet *Csizmás*-ék szabadalmi jogának megsértése nélkül beszerezhetnének.

Idközben a MÁV új jegyeladó automatáit és az interneten rendelt jegyeket nyomtató gépeket is a *Csizmás*-jegyekre kalibrálták, tehát tovább növekedtek a Papírtekeres Kft. esetleges kirúgásának járulékos költségei, így a MÁV-Start igazgatósága 2008-ban a legkönnyebb utat választotta: jogi szakvéleményekkel körülvértézve, a kft. további kizárólagos megbízásáról döntött.

Egyébként a világpiacon jól ismert hűpapírt minden biztonnyal számos cég képes lenne beszállítani a MÁV-nak – ha a kft. nem rendelkezne a szabadalmi oltalommal –, a versennyel évi sok millió forintot takarítva meg az utasoknak és az adófizetőknek. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy a Magyar Hírlap

információi szerint a Papírtekeres Kft. is... importálja az alapanyagot... (Magyar Hírlap Online)

Megtalálták az isteni részecskét?

A genfi CERN nagy hadronütköztetőjében (LHC) a tudósok kiszivárogtatott feljegyzése szerint megtalálták a régóta keresett "isteni részecskét", a Higgs-bozont, azt az elemi részecskét, amelyet a fizikusok hosszú évek óta keresnek, és amely az elméletek szerint a többi részecske tömegét adja.

A genfi CERN nagy hadronütköztetőjében (LHC) a tudósok kiszivárogtatott feljegyzése szerint megtalálták a régóta keresett "isteni részecskét", a Higgs-bozont, azt az elemi részecskét, amelyet a fizikusok hosszú évek óta keresnek, és amely az elméletek szerint a többi részecske tömegét adja. A magyar Cernblog szerzője szerint az ATLAS-kísérlet egyik kiszivárogtatott belső feljegyzése szerint olyan eseményeket figyeltek meg, amelyek egy 115 GeV tömegű Higgs-részecske bomlására utalhatnak.

A Higgs-részecske felfedezése az LHC-kísérletek egyik fő tudományos célja: a hipotetikus részecske létezése elengedhetetlen a többi részecske tömegének magyarázatához a Standard Modellben. A tömegét pontosan nem ismerik, de a 115 GeV-es Higgs-részecske már 2000 óta „kísért”, amikor észlelni vélték a LEP-nél. Ekkor a Higgs-részecske kvarkokra való bomlására utaló jeleket találtak, de ezt más módon nem sikerült megerősíteni.

A Higgs-részecske nagyon ritkán két nagy energiájú fotonra is elbomolhat az elméleti modellek szerint. Az erre utaló jeleket vélték most látni az ATLAS-kísérletnél. Ezt a bomlást azonban nagyon nehéz észlelni, megerősítéséhez nagyon sok ismétlésre lenne szükséges, valamint az, hogy a többi kísérletnek, főleg a CMS-nek is látnia kell. Az adatok korai, a megfelelő elemzések és ellenrészések eltt történő kiszivárogtatása mindenesetre jól érzékelteti, mire kell felkészülnünk a következő években, ahogy egyre gyűlnék az LHC mérései - írja a vilagtudomany.hu.

Hivatalosan azonban még nem erősítették meg a korszakos eredményt, bár az erről szóló belső feljegyzést kiszivárogtatták és közölték az interneten. Először még az is felmerült, hogy ez csak egy tréfa, de az LHC-t működtető CERN azt megerősítette, hogy a belső feljegyzés valódi, azt az ATLAS kísérleten dolgozó négy tudós jegyzi.

A CERN vezetői és a fizikusok azonban óvatosságok, mert az eredményt még vissza kell igazolni, hiszen a Higgs-bozont már többször megtalálni vélték a részecske ütközések után keletkező újabb részecskék között, de eddig utólag mindig kiderült, hogy amit találtak, az más volt.

Bezárt az utolsó írógépgyár is

Végüknek is a legvégét járják a mechanikus írógépek: már csak félezer van belőlük raktáron abban az üzemben, amely utolsónak hagyta abba gyártásukat a világon. Az "utolsó mohikán" egy indiai cég, a Gondrej és Boyce nevű, mely ugyan a legtovább húzta, ám amely már két éve, hogy maga is felhagyott az írógépgyártással. Hatvan éven át üzemelt az ipart, fénykorában évente 50 ezret készített, de a számítógépek megállíthatatlanul véget vetettek az írógépgyárnak. A vállalat átállt a háztartási gépek gyártására. A mechanikus - csakis az ujjak koppintási erejével működő - írógépet 1867-ben találták fel, termelése 1883-ban kezdődött. Villanyírógépet még mindig gyártanak a világban néhány helyen - adta hírül a The Daily Telegraph című brit lap. (mti)

Horvát volt Marco Polo?

Olaszország felháborodással fogadta Horvátország egykori elnökének azon kijelentését, miszerint Marco Polo horvát volt.

A skandalum azt követően tört ki, hogy a velencei felfedező a kínai Jangcsou városában megnyílt kiállítás nem egy olasz méltóság, hanem Horvátország egykori elnöke, Stjepan Mesic köszöntő beszéde kíséretében. A hajós születésének pontos ideje és helye nem ismert, a szakemberek azonban úgy gondolják, hogy Marco Polo valószínűleg Velencében látta meg a napvilágot.

Ezzel szemben néhányan úgy vélik: a legendás hajós az adriai Korcula szigetén született, amely ma Horvátország része. Az elmélet szerint Marco Polo édesapja, Maffeo Pilić dalmát kereskedő volt, nevét pedig később olaszosította Polóra.

A Jangcsouban épült múzeumot azért alapították, mivel a felfedező 1282 és 1284 között itt töltött be tisztséget. Az ebben a hónapban felavatott intézmény megnyitáskor Mesic elmondta: „Marco Polo egy felfedező, aki Horvátországban született, s megnyitotta Kínát Európa előtt”. Az olasz vezető napilap, a Corriere della Sera „nevetségesnek” és „provokációnak” nevezte az ex-elnök kijelentéseit.

„Marco Polót horvát származással felruházni, csak azért mert a sziget ma Horvátország részét képezi, a történelmi tények túlzott szétfeszítésével ér fel” - írja a lap, amely később rámutatott: az egységes Olaszország megerősítése, Garibaldi is Nizzában született, mégse állítja senki, hogy a Risorgimento horvát se francia lett volna. (mult-kor)

Agencia de Turism
Mara International Tour

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Maramaros áruház autóparkolójával szemben)

Kellemes húsvéti ünnepeket!

- Charter repülőjárat Szatmárnémeti - Antalya. A gépkocsiknak ingyenes parkolás a repülőtéren.
- Nyár 2011. Repülővel Kolozsvárról: Antalya, Kréta, Ciprus, Kusacasi, Bodrum, Marmaris, Tunézia, Hurgada, Sharm el Sheikh
- Különleges ajánlat! Indulás Nagybányáról: Paralia Katerini és Nei Pori Szerbián keresztül! 8 órával rövidebb út, mint hagyományosan Bulgárián keresztül. Árak 90 eurótól
- Új! Kusadasi, indulás Nagybányáról lársasgépkocsival, 9 éjszaka félpanzióval 280 eurótól (1 éjszaka Isztambulban)
- Bulgáriai nyaralás lársasgépkocsival. 7 éjszaka, teljes ellátás 297 eurótól
- Spanyolország minden korosztálynak - repülővel Kolozsvárról: Costa Brava - Barcelona 415 euró. Mallorca 425 euró, 7 éjszaka, 4 csillagos szálloda, teljes ellátás, minden díjjal.
- egy hét pihenés hazai gyógyfürdőkön, valamint gyógyfürdői dekád. 270 lej 6 éjszaka szállás reggelivel, 650 lej, 9 éjszaka szállás, napi háromszori étkezés

Kertészeti tanácsadó

• Vessük a dinnyeket, tökféléket, kukoricát, babot. Ültethetjük is őket, ha palántáink vannak. Május elején még lehetnek fagyok, gondoljunk azért erre!

Szent György napja (április 24.) a pásztorok fogadásának és az állatok kihajtásának napja. A néphagyomány szerint e nap az igazi tavasz kezdete: ilyenkor vetették a kukoricát és a babot. A babot csávázzuk pl. Orthocidál, mert sok betegség a mag felszínéről fertőz. Földimogyoróval is megpróbálkozhatunk melegebb, lazább talajon. Egyesek hüvelyesűt vetik, mások széttörök és kiszedik a magvait. Fontos, hogy a burgonyához hasonlóan legalább 70 cm sortávra vessük, mert töltögetni is szokták. Viszont a sorokba kb. 10 cm távra kerüljön. Érdemes öntözni! Agyagos talajon, esős szőn, csúnyán rászárad a föld a hüvelyekre, és sokszor mérgező penészesek lesznek. Az ilyeneket dobjuk ki, mert halálos mérgezést okozhatnak!

Áttelel hagyományban védekezünk a hagymalégy és peronoszpóra ellen. A kardvirág mellett már a dália és Canna gumóit is kiültethetjük.

• Kitehetjük a szabadba szobanövényeinket is. (Vigyázzunk nehogy megperzseljenek a hirtelen erős napütéstől, inkább pár hétig csak félárnyékban szoktassuk őket.) Ezzel egyidőben elvégezhetjük az átültetéseket is. A szobanövények szaporításához is kedvez az időpont. Szétszathatjuk pl. az Aglaonemat és a Sanseveria-t, vízben pedig gyökerezethetjük a Philodendronokat, Scindapsust, és a Chlorophytumot (zöldike) indáit.

• A szőlőben fejezzük be a támrendszer javítását, a venyige kihordását, a tőkék hiányos bujtásos, döntéssé pótlását és kapáljuk meg. Lehetőség esetén ilyenkor egy nagyadagú öntözés gyorsítja a fakadást. Ha sok volt tavaly a levélszíneken a kitéremkedés és a fonákon fehér bevonat, akkor a

szőlőgubacsatka ellen most kezdjük meg a permetezést pl. Talstarral, Nissorunnal. A takácsatkák levélzészíneztést és korai levélhullást okoznak. Ellenük is hatásos az elbibi szer.

Körtelevelbolha elleni védekezés: A Dimilin csak a lárvá ellen nyújt védelmet. Az Actara minden táplálkozó fejlédesi alakja ellen hatásos felszívódó szer. A Decis is jó, ha nem védi az egyedeket a mézharmat. Az Unifosz engedélyt visszavonták, egyes tapasztalatok szerint már a nyári olajok használata is eredményes lehet több alkalommal ismételt kijuttatással (pl. Velktafid R 1%-os koncentrációban).

• Védekezés a zelhalás ellen: ha nem védekezünk időben súlyos károkat okoz az almában, körtében, naspolyában, a birsalmában. Sajnos a dísnövények közül a töltőtvis az egyik jelentős fertőzésforrás, amelyet sokan kedvelnek sövényként, kerítésként. Sőt önálló bokorban kertjük díszítésére is ültetik. Az eredményes védekezés alapja a réztartalmú készítménnyel történő permetezés. Vigyázzunk, mert a lombos állapotban már perzselést okozhat!

A töltőtvis elleni védekezésben kiemelt szerepet képvisel a felszívódó hatású KASUMIN 2L baktériumölő készítmény, mely virágzásban is, alkalmazható a virág károsítása nélkül. Új lehetőség a SERGOMIL-L 60 felszívódó réztartalmú lombtrágya is.

• A málnavesszőket kössük húzathoz, és a sarjakat ritkítsuk meg. A vesszőfoltosságok ellen rügy pattanástól virágzásig 10 naponként permetezzük gombaölő szerrel, fertőzés esetén a sodrómolyok és levéltetvek ellen pedig valamilyen általános rovarölő szerrel használjunk.

Zsilinszky Pál
okl. kertészmérnök
(kertpont.hu)

Fundatia TU-SI-CU-MI-NE Alapítvány

OTTHONI
BETEG- és IDŐSGONDOZÁS

Szociális-
egészségügyi
gondozás idős
személyeknek,
betegeknek

Segítségnyújtás a mindennapi
élet alaptervekenyiségeihez.

Járókeretet, tolokocsit, állítható ágyat,
sétabotot bocsátunk rendelkezésre

Nagybánya,
Aleea Expoziției 2. sz.
Tel/fax: 0362-808494
Mobil: 0748-383147,
0753-523717
fundatia.tusicumina@yahoo.com
www.tu-si-cu-mi-ne.ro

APRÓHIRDETÉS

• FESTMÉNYEKET VÁSÁROLOK.
A hirdetés érvényes egész évben. Tele-
fonszám: 0262-275793, 0740-685721.

• Külföldi GY JT VÁSÁROLOK:
rég, antik tárgyakat, festményeket, ezüst
tárgyakat, faliorákat, zsebórákat, bronz-
szobrokat, 1945 el tti könyveket és ké-
peslapokat. 0741-986855

• KOLTÓN közm vesített, aszfaltút
mellett, körpanorámás telek olcsón el-
adó. Telefon 0724823612.

* Képzett szakácsot keresünk. Tele-
fon: 0747-340620

JÓKÍVÁNSÁG

Házasságkötésük 40-ik évfordu-
lóján köszöntjük nagy szeretettel a
koltói

**KÁDÁR MIKLÓST
és ANNÁT**

A drága Jóistennek hálásan kö-
szönjük, hogy örömben, bánatban, h-
séggel kitartottak egymás mellett.
Kérjük a Fennvalót, hogy még szám-
talan, boldogságban, der ben, egész-
ségben együtt eltöltend esztend t ad-
jon számukra szeretteik körében.
Szeretettel gyermekei
és családjuk

GYÁSZHÍR

„Hozzád már csak a temet be me-
hetünk, Virágot csak a sírodra vihe-
tünk, Kömlycsepp gördül végig az
arcunkon azért, mert nagyon hiány-
zol.” Fájdalomtól megtört szívvel
tudatjuk, hogy szeretett fiunk
LAKATOS SÁNDOR
életének 35. évében hirtelen itt-
hagyott bennünket.
Emlékét kegyelettel rzik szülei,
testvére és családja

**A.F. IOSIP
TEMETKEZÉSI
VÁLLALAT**

Horea utca 6. szám, tel. 0262-
213855; 0769-664082; 0731-
302042; 0745-337534; 0743-158455

Apróhirdetések felvétele:

NAPONTA 9-15 óráig,
CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

Kiadja a GENIUS Kft. Nagybánya

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

430143 Nagybánya
Răii utca 3. szám
Tel/fax: 00(40)262-218.204
http://www.hhrf.org/busz
http://telekihaz.erdely.org
e-mail: ujszo@frauenaach.alpha.net.ro

székelyföldi
ÁLLAM

Igazgató: Soltz Anna
Főszerkesztő: Szilveszter Mária
Főmunkatársak: Dévid Lajos, Deák László,
Símori Sándor, Tamási Attila
Számítógépes tördelés: Deák László, Dévid Lajos,
Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés: Bauer Artúr, Szabó Angéla

Készült a GENIUS Nyomdában

Hirdetés a postahivataloknál és
a lapkiadókban - 40020 -
Készült a GENIUS Nyomdában
nem küldünk vissza. Az alján
cíkek megadása nem
feltétlenül vezet a
szárműveléshez, és a
szárművelés nem vezet a
szárműveléshez. A szerkesztőség nem tartja az
írások szellemét és tartalmát. Nem
visszatérítjük a jogát
- ISSN 1221-1056 -

TELEKI
MAGYAR HÁZ

A Teleki Magyar Ház órarend-
je: hétf -péntek 14-20 óra között,
szombaton 11-20 óra között. Va-
sárnap zárva. Telefon: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.

* OLVAŠS NEKEM – Találkozunk
minden második szerdán 16 órakor –
legközelebb május 11-én – a Teleki
Házban! Ha szeretsz másoknak olvasni,
teázni, s közben könyvekr l beszélget-
ni, neked is itt a helyed!

* GYÓGYTORNA – két csoport-
ban, minden kedden 16.30 órától és
17.45 órától!

* TÁNC HÁZ – Hétf n 18.00 órától
is szeretettel várjuk a Házban a régi és új
táncmozgásokat! Szeretettel várunk!

* Legközelebb május 18-án, szer-
dán reggel 7.30-kor indul kisbusz a
Teleki Magyar Háztól Vásárosnamény
gyógyfürd re. Az utazási költség 50 lej,
plusz 600 Ft belép .

* SZÁMÍTÓGÉPES TANFO-
LYAM – Figyelem, jöv szerdán 17.00
órától indul a kezd csoport! 18.30 ó-
rától a haladók találkoznak. Továbbra is
várjuk a jelentkez ket, érdekl d ket:
alapfokú számítógéphasználat, doku-
mentum és fotókezelés, internet, inter-
netes kommunikáció, postafiókok keze-
lése, skype, közösségi portálok haszná-
lata stb., de a csoport igénye szerint bár-
mi szóba jöhet, ami a számítógépekkel
kapcsolatos.

Borkóstoló

Bálint Zoltánnal, a
**WINE PRINCESS
BORÁSZAT**

(Arad Hegyaljai Borvidék)

gazdasági igazgatójával,
2011. május 14-én, szombaton,
a F szál koncertet követ en, 21.00
órai kezdettel, a Teleki Magyar Ház-
ban. Beugró 30 lej, helyfoglalás:
0744-919166, dludovicus@gmail.
com. Szeretettel várjuk!

Szomorú szívvel emlékezünk, áp-
rilis 28-án volt 1 éve, hogy örökre
eltávozott körülünk l a drága édesa-
nya, nagymama, dédnagymama
TAR FERENCNÉ
szül. Szász Katica.
Nyugalma legyen csendes, emlé-
ke áldott. A gyászoló család

Fájó szívvel emlékezünk a 10 év-
vel ezel tti szomorú május 1-re, ami-
kor a kegyetlen halál elragadta t lünk
élete tavaszán a drága gyermeket és
testvért a koltói
VÁRADIGÁBORT.

„Sírja fölött rködjél Istenem, hogy
csöndes álmát ne zavarja semmi
sem.” Szomorúan emlékeznek édes-
anyja Ilona, és testvérei: Edmond és
Mísike

Az élet több, mint a halál,
A szeretet több, mint az élet.
Szomorú szívvel emlékezünk és
kegyelettel állunk sírja mellett. Már
1 éve itt hagyott minket a drága férj,
édesapa, nagypapa, a katalini
SZABÓ LÁSZLÓ.
Emlékét kegyelettel rizzük.
Bánatos családja

* TÁRSASTÁNC-TANFOLYAM
– minden pénteken 19 órától várjuk az
érdekl d ket, akár újakat is, a Teleki
Magyar Házban! Oktató Hanák Gábor.
Cserecip kötelez , csereruha ajánlott!
Részletek a helyszínen.

Járt már a színajai
PELES KASTÉLYBAN,
a Bucsecs lábainál? NEM?
Hát **TÖRCSVÁRON,**
a hajdani román királyi
nyaralóhelyen? ITT SEM?
Látta-e **BARCAROZSNYÓT,**
Erdély legnagyobb
parasztvárát? SOHA?
TARTSON VELÜNK.
LÁTNI FOGJA.
Pünkösdi honismereti
kirándulás, **2011. június 9-12.**
között. Irányár: **160 lej**
(szállás és útiköltség). További
részletek hamarosan!
(Teleki Magyar Ház)

Kérjük, családja tagjaival együtt
támogassa 2011-ben is

A SZEMÉLYI
JÖVEDELEMADÓ
2%-VAL

a Teleki Magyar Házat,
a bányavidéki magyarok otthonát!

A m kötet szervezet adatai:
**Societatea Maghiar de Cultur
din Transilvania
RO60 WBAN
2511 0000 2560 5465
INTESA SANPAOLO IMI
BANK S.A. Baia Mare,
Maramures, Romania
SWIFT/BIC: WBANR022**

Részletes információkért és ki-
töltött rlapokért forduljon bizalom-
mal a Teleki Magyar Ház munkatár-
saihoz. **KÖSZÖNJÜK!**

Kaká feltámadt, a Milan közel a bajnoki címhez

Angliában a nyári átigazolások adják a f témát, az olaszoknál a bajnoki cím ünneplésére készül Milan szolgáltatja a címlapot, a németeknél a Bayern bukducsolásával lehet eladni az újságot, a spanyoloknál pedig Kaká feltámadása a vasárnap sztorija.

ANGLIA

Kenny Dalglish szinte teljesen kicserélte a Liverpool keretét. A Daily Telegraph szerint ugyanis a Vörösök mestere 22 játékos nyári leigazolását tervezi – a Rennes széls je, Sylvain Marveaux az els helyen szerepel a menedzser kívánságlistáján. A hátsó alakzatba érkezne még a Newcastle véd je, José Enrique is, azonban a Bayern München is szeretné megszerezni. A News of the World a Manchester City kissé meghökkent tervéről számol be: a klub a nyáron az Interrel szeretne cserélni, mégpedig Carlos Tevez Wesley Sneijderre. Emellett a lap úgy tudja, a Kék 15 millió fontot adnának az Evertonnak Leighton Baines játékjogáért cserébe. A Sunday Mirror arról értesült, hogy amennyiben José Mourinho a nyáron távozik a Real Madrid éléről, akkor a legnagyobb esélye a pótlására az Arsenalt irányító Arsene Wengernek lesz.

OLASZORSZÁG

A Gazzetta dello Sportnál a f témát a Milan szombati gyzelme szolgáltatja: kiemelik, ha az Inter nem nyer május 1-én, úgy Seedorfék már egy hét múlva bajnokok lehetnek. A szombati forduló eseményei közül b webben írunk a Bari kieséséről és a Roma, valamint a Juventus mérkőzéséről is. A Corriere dello Sport is a bajnoki hajrával foglalkozik els sorban, külön kiemelve, hogy Robinho szombati gólja könnyen az aranyat jelenheti a Lombard klubnak. A lapnak nyilatkozott Marcello Lippi, a Ju-

ventus egykori trénera, aki elárulta, ha a Zebrák vezet i megkeresnék, lehet, hogy visszatérne a kispadjukra. A TuttoSportnál f ként a Juventusszal kapcsolatos hír a téma: amíg Del Piero a pályán volt, térdre kényszerült a Catania, ám a játékmester lecserélése után a vendégek egyenlítőni tudtak. A gyzelem elmaradásáért Del Neri edz t teszik felelőssé a szerkesztők.

NÉMETORSZÁG

A németeknél a Bayern szombati 1-1-es döntetlenje adja a f témát. A Frankfurt ellen elért eredmény ugyanis azt eredményezte, hogy a bajnoki hajrára fordulva a bajorok lecsúsztak a BL-indulást ér helyekről a tabellán. A lap fut még egy kört a szezon végén a távozó Manuel Neuer kapus ügyében: a háló r els bajnokiját játszotta a Schalke színeiben eligazolását bejelentése óta.

SPANYOLORSZÁG

A Marca a Real Madrid két kiválóságáról ír hosszabban: Karim Benzema arról beszél, hogy a hétközi kupagyzelem megszabadította t és a csapatot a gátlásoktól, míg a Valencia ellen brillírozó Kakáról úgy véli a cikk írója, hogy sérülései után ismét olyan formában játszik, ami a világ egyik legjobbjához mérhető. A katalán Sport természetesen Leo Messit éltetik, miután az argentin támadó megszerezte idénybeli 50. gólját, ezzel megdöntötte Puskás Ferenc szakállas klubcsúcsát is, az Osasuna legyzelesével a Barca karnyújtásnyira került a bajnoki cím megszerzéséhez is.

Kétfőlős el nyben a Barcelona és a Montpellier

A férfi kézilabda Bajnokok Ligája negyeddönt jének els mérkőzésén a Nagy Lászlóval felálló Barcelona 27-25-re legy zte a német THW Kiel. A spanyolok akár nagyobb különbséggel is nyerhettek volna, de elrontották az utolsó percek. A másik meccsen nagy lépést tett a továbbjutásért a francia Montpellier, amely a második félidőben fordította maga javára a Rhein-Neckar Löwen elleni találkozót.

A Montpellier végül 29-27-re tudott nyerni idegenben.

A Barcelona-THW Kiel meccsen a Barcelona szerezte az els találatot, de utána folyamatosan futnia kellett az eredmény után. A katalánok nem tudták játszani a gyors lerohanásokra épülő játékukat, a felállt fal ellen pedig nem igazán tudtak eredményesek lenni, de Thierry Omeyer is bemutatott több nagy védést.

A németek már 15-11-re is vezettek, de a Barca a szünet el tt emberelnyben fel tudott jönni mínusz egyre. A Kielnek mégis úgy t nt, hogy rosszkor jött a szünet, ugyanis a folytatásban feljavult a hazai csapat, és Danijel Sarics is, ez pedig azt eredményezte, hogy megfordították a meccset.

A hajrához érve az is benne volt a meccsben, hogy akár egy nagyobb különbség gy zelmet is arathatnak a spanyolok, 27-23 után azonban a Kiel l tt két gólt, amib l különösen az utolsó má-

sodpercben kapott lehetett különösen bosszantó a hazaiaknak. A kétfőlős siker azt jelenti, hogy kemény visszavágóra lehet számítani jövő vasárnap.

A Löwen-Montpellier találkozón az els félidő sokáig kiegyenlített játékot hozott, felváltva vezettek a csapatok, a szünet el tt azután elhúzott a Löwen, és háromgólos el nnyel (12-9) mehetett a pihenőre.

A második játékrész elején már 16-11-re is ment a hazai csapat, de Nikola Karabaticék a folytatásra összekapták magukat, és el bb utolérték ellenfelüket, majd négy góllal el is léptek (24-28). A Löwen még feljebb jött a lefújásig, de a franciák így is kétfőlős förral várhatják a visszavágót.

Két magyar az els ötvenben a tenisz-világranglistán

A múlt heti, marokkói tornán negyeddöntös Arn Gréta négy helyet javítva el z heti pozícióján 48. a n i teniszszórakoztatón kiadott, legfrissebb világrang-

listáján. Ez pályafutása eddigi legjobbja. A versenyeket szervező WTA honlapja szerint Szávay Ágnes maradt a 43. helyen.

Ganxsta Zolee: Olyanok vagyunk, mint a himnuszunk

A magyar rendezés divízió I-es jégkorong-világbajnokság hivatalos dalát el adó Ganxsta Zolee meglehetősen feldúltnak értékelte a magyar-olasz meccs után, a rapper szerint az amerikai játékvezető olyan helyzetben ítélt kiállítást, amikor már hagynia kellett volna, hogy a csapatok egymás között döntsék el a feljutást. Ganxsta Zolee úgy látja, gond van a magyar sportdiplomáciával, és fél, visszaveti majd a magyar hokit, hogy nem jutott fel a válogatott.

„Amikor a hosszabbítást négy a háromban kezdték az olaszok, borítékolható volt, hogy ennek annyi. Akkor jobban szentségteltem, amikor a bíró befújta a kiállítást, igaz, hogy Horváth András szabálytalan volt, de egy vb-döntőn, a hazai csapat ellen nem kéne így belenyúlni a meccsbe. A Stanley-kupa-döntőn, ha lemeszárolnak valakit, akkor is továbbengedi a játékot a bíró, és hagyja,

hogy a csapatok egymás között eldöntsék a meccset.”

„Lúzerek vagyunk, valami nem működik a sportdiplomáciánkban, nekünk sosem lejt a hazai pálya, pedig a tavalyi utolsó meccsen a szlovénok például megkapták a támogatást. Olyanok vagyunk, mint a himnuszunk, igazi vesztesek, a „balsors, akit régen tép” sor nagyon illik ránk, és most nem a csapatra gondolok. A csapat tökéletes, a játékosok nagyon jók, megérdemelnék a legjobbat” – bosszankodott a rapper.

Ganxsta Zolee szerint nem lehet kudarcnak nevezni az ezüstérmeket, de el fordulhat, hogy a magyar hokit visszaveti az, hogy nem sikerült a feljutás. hiszen amúgy is vannak gondok, a Vasas gyakorlatilag megsz nt, az Újpest és a Fradi is szenved, és a vidéki klubok sincsenek könnyű helyzetben.

A McLaren f nőke „beszölt” a Red Bullnak!

Martin Whitmarsh, a McLaren Mercedes csapatfőnöke elmondta, Lewis Hamilton egyértelművé tette számára, hogy továbbra is Wokingban képzelet el a jövőjét – majd odaszúrt a Red Bullnak is.

Lewis Hamilton szerződése 2012 év végén lejár a McLaren istállóánál, amit a csapat továbbra sem hosszabbított meg vele.

Az elmúlt hetekben igencsak érdekes hírek jelentek meg Hamilton esetleges távozásáról, amit a gárda és a világbajnok is tagadott, noha Lewis rendre azt hangoztatta, hogy csak akkor hajlandó maradni, ha újabb világbajnoki címeket szerezhet.

A Red Bull minden bizonnyal befogadná a brit versenyzőt, aki elmondta, hogy számára nem jelentene problémát, ha Sebastian Vettel mellett kellene versenyeznie.

Martin Whitmarsh csapatfőnök azonban tisztáza: vizet öntött a pohárba.

– Lewis egyértelművé tette számomra, hogy velünk akar maradni a csapatban. Én pedig biztosítottam, hogy továbbra is meg akarjuk tartani – nyilatkozta Martin Whitmarsh, a McLaren csapatfőnöke.

– Lewis el tt hosszú karrier áll, és úgy gondolom, elég intelligens ahhoz, hogy észrevegye, egy olyan környezetben van, ahol gyzelmekeket szerezhet. Én bízom benne, pedig bennem – tette hozzá Whitmarsh.

– Mi els sorban a bajnoki címre koncentrálnunk és ez így lesz jövőre, öt év múlva és a következő tíz évben is. A motorsport a f tevékenységünk, akárcsak a Ferrarinak. Más csapatok fogyasztási cikkekkel adnak el, italokat magas koffeintartammal. Nem kritizálom ket (Red Bull), de azt képesek állítani, hogy hosszú távon elkötelezettek a Formula-1-ben? – szúrt oda Martin a Red Bull csapatnak.

Heti szerkesztő:
SIMORI SÁNDOR

Az oldalt összeállította: Deák László

